

[Krarup.]

skal have et avlerareal på ca. 10 000 tdr. land, ikke kan opføres for under ca. 25 mill. kr.; og foruden det skal der være en disponibel driftskapital på 20 mill. kr. Det er altså penge, der skal skaffes, og så må man regne med, at der til en sådan fabrik skal indtegnes, selvfølgelig med bindende kraft, sukkerroeavlere for mindst 20 år frem i tiden. Jeg mener, at når man tager disse ting i betragtning, taler både tid og forhold for en vis forsigtighed med at anlægge flere sukkerfabrikker og udvide Danmarks sukkerproduktion ud over, hvad den er i øjeblikket.

Sukkerproduktionen berører enhver husholdning i landet, og der er hos alle husmødre et almindeligt ønske om en forøget sukkerration. I 1939 var sukkerforbruget 56 kg pro persona, heri dog medregnet forbruget i vor hjemmeindustri af sukkervarer, og det var føleligt, at rationeringen i den værste og vanskeligste tid måtte sættes helt ned til 15 kg sukker. For tiden er vi oppe på 22 kg, og så har vi endda løfte fra handelsministeriet om et ekstra tilskud på — jeg tror det var 4 kg, der blev stillet i udsigt, at vi kunne få ekstra i syltetiden. Enhver husmoder vil være lykkelig for det. Men ikke alene er sukker et yndet næringsstof, det er også i forhold til næringsindholdet, selvom det er et meget ensidigt fødemiddel, overordentlig billigt. Altså er danske husmødre og dermed vi allesammen interesseret i en sukkerlov.

Mu kan man spørge, og det er rimeligt at spørge, hvad det prismæssigt har betydet, at vi har haft en sukkerordning. Ja, sagen stiller sig sådan, at i årene før krigen blev den danske sukkerproduktion beskyttet ved en særlig lovgivning overfor udlandets overordentlig lave priser. Det er en kendsgerning, at sukkeret, der bruges her i Danmark, kunne have været købt billigere i udlandet. Hamburg-noteringen for sukker var langt lavere end den pris, sukkeret kunne produceres til her i Danmark, og man har beregnet, at i årene fra 1932 til 1940 kostede det danske forbrugere 33 mill. kr., at de spiste danskavlet sukker. Men så forandredes billedet under krigen, og man har beregnet, at forbrugerne i årene fra 1940 til 1948 sparede 163 mill. kr. ved, at vi var selvforsynende med sukker, sådan at vi ikke behøvede at købe vort sukkerforbrug til udlandets høje priser.

Det fører mig til det sidste, jeg må omtale, forholdet mellem staten og de private sukkerfabrikker, den bestående koncessionsordning. Det er ganske givet, at der her må

være en lovfæstet ordning; det tjener begge parter bedst. Fra 1932, da staten måtte beskytte den hjemlige sukkerproduktion, fordi altfor store værdier stod på spil, både for fabriksanlæggene, for roedyrkerne og for roearbejderne, således som det udførligt blev omtalt af den ærede socialdemokratiske ordfører for lidt siden, har der år efter år været arbejdet under en midlertidig sukkerordning, som det hed. Det var uholdbart i længden, bl. a. fordi en gennemgribende rationalisering af fabrikkerne og hele produktionen var ganske nødvendig af konkurrencehensyn. Men en sådan nyordning af fabriksanlæg, aflæsningsforhold, dyrkningsmetoder o. s. v. krævede investering af store beløb, så store beløb, at dette kun ville være forsvarligt, hvis der var en fast økonomisk ordning en årrække frem i tiden. For at finde frem til en sådan fast, varig ordning har der været ført lange og besværlige forhandlinger mellem handelsministeriet og sukkerfabrikernes repræsentanter; sukkertilsynet og rigsdagens sukkerudvalg har også deltaget i disse forhandlinger, der nu er afsluttet med et resultat, som begge parter kritiserer, men vel i virkeligheden er ganske godt tilfredse med.

For mig at se er det vigtigste ved det opnåede resultat dette, at sukkerproduktionen som hidtil kan øves som et frit erhverv, så at planerne fra „Fremtidens Danmark“ om at nationalisere sukkeret har måttet udskydes. Og med den udvikling i dansk politik, som de nu afsluttede kommunevalg viser, er nationaliseringsplanerne i hvert fald ikke nærmere ved deres realisation end før — det blev da også erkendt før af den højtærede handelsminister.

Jeg hilser med tilfredshed, at ordningen medfører, at den egenkapital på ca. 20 mill. kr., som sukkerfabrikkerne har indvundet og opsparet ved indtægter udenfor den egentlige sukkerproduktion — indtægter, der stammer f. eks. fra skibe, fra ejendomme, fra produktion af sukkersaft, fra frøavl og andet —, nu bliver erkendt som fabrikernes egen kapital, en kapital som fabrikkerne kan disponere over, selvom der også her gennem det indgåede forlig er sket et indgreb, idet forrentningsprocenten bliver sat så lavt som til 3½ pct. af den halvdel på ca. 9 mill. kr., der ikke indgår i aktiekapitalen. Når indtægten af sukkersaftproduktionen nu efter forliget overføres fra B-produktion til A-produktion, altså til det egentlige, snævrere sukkerregnskab, har det for mig at se kun ringe betydning, selvom den højtærede handelsminister synes,